

Briuselis, 2023 m. gegužės 23 d.
(OR. en)

9043/23

Tarpinstitucinė byla:
2008/0140(CNS)

SOC 296
ANTIDISCRIM 41
MI 372
JAI 554
FREMP 131

ATASKAITA

nuo: Pirmininkaujančios valstybės narės
kam: Nuolatinų atstovų komitetui / Tarybai

Ankstesnio
dokumento Nr.: 8468/23
Komisijos dok. Nr.: 11531/08 - COM(2008) 426 final

Dalykas: Pasiūlymas dėl Tarybos direktyvos, kuria įgyvendinamas vienodo požiūrio į asmenis, nepaisant jų religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos, principas
– *Pažangos ataskaita*

I. IVADAS

2008 m. liepos 2 d. Komisija priėmė pasiūlymą dėl Tarybos direktyvos, kurios tikslas – apsaugos nuo diskriminacijos dėl religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos nuostatas taikyti ne tik užimtumo, bet ir kitose srityse. Papildant esamus šios srities EB teisės aktus¹, siūloma horizontaliąja Vienodo požiūrio direktyva būtų uždrausta diskriminacija dėl pirmiau minėtų pagrindų šiose srityse: socialinės apsaugos, įskaitant socialinį draudimą ir sveikatos priežiūrą, švietimo ir galimybių naudotis prekėmis bei paslaugomis, įskaitant aprūpinimą būstu.

¹ Visų pirma Tarybos direktyvas 79/7/EEB, 2000/43/EB, 2000/78/EB ir 2004/113/EB.

Didžioji dauguma delegacijų pasiūlymą iš principo įvertino palankiai ir daug jų patvirtino tai, kad pasiūlymu siekiama užbaigti kurti esamą teisinę sistemą, klausimus, susijusius su visais keturiais diskriminacijos pagrindais, sprendžiant remiantis horizontaliuoju požiūriu.

Dauguma delegacijų patvirtino, kad svarbu propaguoti vienodą požiūrį kaip bendrą ES vertybę. Visų pirma kelios delegacijos pabrėžė pasiūlymo reikšmę JT neįgaliųjų teisių konvencijos (JT NTK) kontekste. Tačiau kai kurios delegacijos pageidavo platesnio užmojo nuostatų dėl negalios.

Nors tam tikros delegacijos pabrėžė, kad svarbu kovoti su diskriminacija, jos abejojo dėl Komisijos pasiūlymo reikalingumo, nes, jų nuomone, šiuo pasiūlymu pažeidžiama nacionalinė kompetencija tam tikrais klausimais ir jis prieštarauja subsidiarumo bei proporcingumo principams. Tam tikros delegacijos taip pat prašė pateikti paaiškinimų ir pareiškė susirūpinimą visų pirma dėl teisinio tikrumo stokos, kompetencijos pasidalijimo ir pasiūlymo praktinio, finansinio bei teisinio poveikio.

Dvi delegacijos toliau laikosi bendrų išlygų dėl paties pasiūlymo.

Kol kas visos delegacijos toliau laikosi bendrų tikrinimo išlygų dėl teksto.

CZ ir DK toliau laikosi parlamentinio tikrinimo išlygų. Komisija remia pastangas siekti kompromiso, nors šiame etape toliau laikosi tikrinimo išlygos dėl bet kokių jos pirminio pasiūlymo pakeitimų.

2009 m. balandžio 2 d. Europos Parlamentas priėmė nuomonę² pagal konsultavimosi procedūrą. 2009 m. gruodžio 1 d. įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, šiuo metu pasiūlymui taikomas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 19 straipsnis, todėl Europos Parlamentui *pritarus*, būtinas vieningas balsavimas Taryboje.

² Žr. dok. A6-0149/2009. Dabartinis Parlamentas pranešėja paskyrė Alice Kuhnke (SE, Žaliųjų frakcija / Europos laisvasis aljansas).

II. DARBAS TARYBOJE ŠVEDIJOS PIRMININKAVIMO LAIKOTARPIU

Atsižvelgdama į 2021 m. ir 2022 m. vykusią diskusiją, kuriose daugiausia dėmesio skirta nuostatomis dėl negalios, rezultatus³, Socialinių klausimų darbo grupė⁴ toliau nagrinėjo dokumentą remdamasi pirmininkaujančios Švedijos pateiktu orientaciniu pranešimu⁵.

Orientaciniame pranešime pirmininkaujanti valstybė narė paprašė delegacijų nurodyti, ar, jų nuomone, reikia dar patikslinti tam tikras svarbiausias nuostatas dėl *diskriminacijos sąvokos* (2 straipsnis), *taikymo srities* (3 straipsnis) ir *tinkamų sąlygų pritaikymo neigaliesiems* (4a straipsnis).

Daug delegacijų manė, kad tikslinti pirmiau nurodytus elementus nebūtina. Viena delegacija pakartojo mananti, kad pasiūlymas neatitinka subsidarumo principo. Kitos delegacijos manė, kad reikia toliau dirbti minėtais trimis klausimais, taip pat prie kitų teksto dalių. Pagrindiniai diskusijų metu aptarti klausimai, be kita ko, buvo šie:

2 straipsnis. Diskriminacijos sąvoka

Viena delegacija paragino aiškiau apibrėžti diskriminacijos sąvoką, kad būtų išvengta teisinio netikrumo ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismui (ESTT) nereikėtų šios sąvokos aiškinti ateityje.

Tam tikros delegacijos pageidavo, kad straipsniuose ir konstatuojamosiose dalyse⁶ būtų paašškinta *daugialypės diskriminacijos* (įskaitant sąveikinę diskriminaciją) sąvoka.

Kai kurios delegacijos paragino į tekstą grąžinti *asociatyviosios diskriminacijos* ir *prielaidomis grindžiamos diskriminacijos* sąvokas.

Viena delegacija pageidavo, kad direktyvos taikymo sritis būtų išplėsta, įtraukiant lytinę tapatybę ir lyties raišką, taip pat seksualinę orientaciją.

³ Žr. dok. 9109/21, 14046/21 ir 13070/22.

⁴ Posėdis įvyko 2023 m. gegužės 11 d..

⁵ Dok. 8468/23.

⁶ Taip pat žr. 12ab konstatuojamąją dalį.

Kai kurios delegacijos manė, kad reikia patikslinti nuostatas dėl teikiant finansines paslaugas leistinų požiūrio skirtumų dėl amžiaus arba sveikatos būklės, kuri gali būti susijusi su asmens negalia, be kita ko, atsižvelgiant į JT neįgaliųjų teisių konvenciją (JT NTK).

3 straipsnis Taikymo sritis

Viena delegacija paragino aiškiau apibrėžti nuostatas dėl amžiaus, kad būtų išvengta teisinio netikrumo ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismui (ESTT) nereikėtų tų nuostatų aiškinti ateityje.

Viena delegacija paragino išbraukti apibrėžiamąjį nuorodą į nacionalines „teisines tradicijas“, kad būtų užtikrintas ES teisės viršenybės principo laikymasis (3 straipsnio 1 dalis). Be to, viena delegacija kvestionavo sprendimą į direktyvos taikymo sritį neįtraukti socialinės apsaugos teisių, susijusių su civiline būkle.

4a straipsnis. Tinkamas sąlygų pritaikymas neįgaliesiems

Kai kurios delegacijos manė, kad reikia patikslinti konkrečias teises ir išimtis, kylančias iš nuostatų dėl tinkamo sąlygų pritaikymo, įskaitant neproporcingos naštos sąvoką.

Primindamos, kad svarbu išlaikyti suderinamumą su JT NTK, kelios delegacijos taip pat įspėjo, kad negalima niekaip švelninti nuostatų dėl negalios, be kita ko, negalima prailginti reikalavimo užtikrinti tinkamą sąlygų pritaikymą įvykdymo termino (15 straipsnio 2 dalis). Viena delegacija paragino į tekstą vėl įtraukti nuostatas dėl prieinamumo.

Viena delegacija taip pat nurodė, kad, atsižvelgiant į vykstančias diskusijas dėl siūlomų direktyvų dėl lygybės įstaigoms taikomų standartų, reikia išbraukti 12 straipsnį arba jį suderinti su minėtų direktyvų nuostatomis.

Komisijos atstovas pabrėžė, kad reikia išlaikyti užmojus, susijusius su apsauga nuo diskriminacijos dėl negalios, ir pareiškė nuomonę, kad direktyva turi būti aiškinama kuo nuosekliau su JT NTK. Kalbant apie prieinamumą, Komisijos atstovas pažymėjo, kad dabartiniame tekste buvo palikta pirminio pasiūlymo nuostata, kurioje teigiama, kad direktyva nedaro poveikio Sąjungos teisės nuostatomis dėl tam tikrų prekių ar paslaugų prieinamumo (4a straipsnio 4 dalis). Kalbant apie nuostatą dėl veiksmingos nediskriminacinės prieigos išbraukimą, Komisijos atstovas taip pat priminė, kad būtina užtikrinti, jog dėl šio pakeitimo nesumažėtų neįgaliųjų apsauga direktyvos taikymo srityse.

III. IŠVADA

Daug delegacijų dar kartą patvirtino tvirtai remiančios pasiūlymą ir pritariančios greitam jo priėmimui; daug jų nurodė, kad galėtų pritarti dabartinei direktyvos redakcijai. Komisijos atstovas pabrėžė, kad Komisija ir toliau pasiūlymo priėmimą laiko prioritetu ir yra pasirengusi toliau palaikyti derybas, kad būtų daroma su šiuo dokumentu susijusi pažanga.

Atsižvelgdamos į tai, kad nuo pasiūlymo pateikimo praėjo daug laiko, kelios delegacijos taip pat paragino, jei įmanoma, surengti diskusijas politiniu lygmeniu siekiant išeiti iš susidariusios padėties.

Nors per paskutinį kartą surengtas diskusijas padaryta tam tikra pažanga, ir tai rodo, kad direktyvos projektui plačiai pritariama, akivaizdu, jog dar reikia atlikti didelį darbą, kad Taryboje būtų galima pasiekti reikiamą balsų vieningumą.